

**Bouwstenen voor
een Gezonde buurt:
verslagboek**

**‘Ik droom dat mijn kleinkinderen mogen opgroeien
in een samenleving die streeft naar een betere
levenskwaliteit. In een stad die zorg draagt voor haar
inwoners. In een dorp waar het aangenaam wonen is.
In een buurt waar mensen tijd hebben voor elkaar.’**

Mieke, grootouder

Inleiding

Welkom in dit verslagboek over het project 'Bouwstenen voor een Gezonde Buurt'. Met dit project wilden we inzicht krijgen in de specifieke gezondheidsnoden die leven in elke Vlaamse gemeente en in Brussel. Door middel van dialoog zochten we samen met de gemeenschap naar manieren om een gezondere en betere samenleving te creëren.

De inspirerende woorden van grootmoeder Mieke zetten Gezondheid en Participatie aan tot actie. We wilden in kaart brengen wat er nodig is om de zorgzame samenleving te realiseren waar Mieke voor haar kleinkinderen van droomt, en hoe wij hieraan kunnen bijdragen.

Onze collega's hebben zich met hart en ziel ingezet voor dit project, en het resultaat mag er zijn. Voor bijna elke Vlaamse gemeente en Brussel hebben we drie prioritaire gezondheidsnoden geïdentificeerd, onderzocht en geselecteerd die bijdragen aan Miekies droom.

Maar we hebben meer bereikt dan dat. Door in gesprek te gaan met mensen en vrijwilligers te betrekken, kregen we toegang tot een breed scala aan nieuwe ideeën en inzichten. We hebben nieuwe partnerschappen gesloten en mensen en organisaties met elkaar verbonden.

We hebben ook ontzettend veel geleerd uit dit project. Want niet alles verliep altijd zoals verwacht en meer dan eens moesten onze collega's zich flexibel opstellen. Ook hier nemen we jullie graag verder in mee. Lees dus zeker verder en ontdek hoe dit project heeft bijgedragen aan een gezondere en zorgzamere samenleving.

Sociale dialoogmomenten

Doelstelling 1 en 2:

Acties voor meer gezondheid en welzijn opnemen in zoveel mogelijk gemeentelijke beleidsplannen door verkozenen te inspireren met kant-en-klare suggesties op maat van hun gemeente.

De inspanningen binnen ons project zorgden ervoor dat heel wat gezondheidsthema's werden opgenomen in de beleidsplannen van verschillende gemeenten. In Antwerpen bijvoorbeeld, zijn er acties opgenomen om rookpreventie te bevorderen en gezonde voeding te stimuleren. Gent heeft zich gericht op het verbeteren van de mentale gezondheid en het voorkomen van chronische ziekten. Leuven implementeerde projecten die gezonde voeding en beweging promoten, evenals het verminderen van alcohol- en tabaksgebruik.

Deze voorbeelden tonen aan hoe ons project een directe impact heeft gehad op de beleidsvorming in verschillende gemeenten. We hebben intensieve gesprekken gevoerd met diverse lokale partners, waaronder gemeentelijke beleidsmakers, gezondheidsorganisaties en bewoners. Deze gesprekken hebben geleid tot een diepgaand begrip van de specifieke gezondheidsnoden per gemeente. Op basis hiervan stelden we een uitgebreid document op dat deze noden in kaart brengt en concrete aanbevelingen doet voor beleidsmaatregelen.

Dit document dient als een waardevolle bron van inspiratie voor de gemeentelijke beleidsplannen. De inzichten en aanbevelingen die wij hebben aangedragen, bieden kansen voor lokale acties en initiatieven. Hierdoor dragen we bij aan een gezondere en welzijnsgerichte toekomst voor de inwoners van deze gemeenten en steden.

**Geachte heer Koen Van Doninck,
interessant document en interessante resultaten.
Dank en alle goeds.**

Reactie van Jan Peumans bij ontvangen van de Bouwstenen voor een gezond Riemst.

Top 3 per regio met meest voorkomende bouwstenen

West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Antwerpen	Vlaams-Brabant	Limburg
Gezondheidsongelijkheid	Gezonde leefomgeving	Mentaal welzijn	Zorg	Mentaal welzijn
Zorg	Zorg	Zorg	Gezondheidsongelijkheid	Zorg
Gezonde leefomgeving	Mentaal welzijn	Gezondheidsongelijkheid	Mentaal welzijn	CM als gezondheidspartner

Doelstelling 3:

Zoveel mogelijk inwoners in elke gemeente die het belang inzien om gezondheid en welzijn altijd als belangrijkste focus te kiezen en die weten dat ze daarbij een partner vinden in Gezonde Buurt, samen met CM.

Dankzij ons project zijn verschillende inwoners zich nu bewust van het belang van gezondheid en de cruciale rol die de lokale politiek hierin speelt. Door gesprekken te voeren met lokale partners en inwoners, hebben we een directe invloed uitgeoefend op hun denken en hen geïnformeerd over de impact van hun stem bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Onze aanpak was gericht op het stellen van cruciale vragen en het bieden van duidelijke informatie over het belang van gezondheid. Met de slogan 'stem op gezondheid' hebben we inwoners gesensibiliseerd en hen aangemoedigd om gezondheid en welzijn als prioriteit te beschouwen bij hun stemkeuze. Dit heeft geleid tot een grotere bewustwording en betrokkenheid bij het thema gezondheid in hun lokale gemeenschap.

Ons project, uitgevoerd onder de naam 'Bouwstenen voor een Gezonde Buurt', heeft niet alleen inwoners geïnformeerd, we hebben ook vrijwilligers, partners en lokale besturen betrokken. Door deze brede samenwerking hebben we ons gepositioneerd als een waardevolle partner voor verdere acties rond gezondheid en welzijn. Onze inspanningen hebben geleid tot een sterkere gemeenschap die gezondheid als een gemeenschappelijk doel ziet en bereid is om samen te werken aan een gezondere toekomst.

Aantal deelnemers aan de Gezonde Buurt bevraging in het najaar van 2023

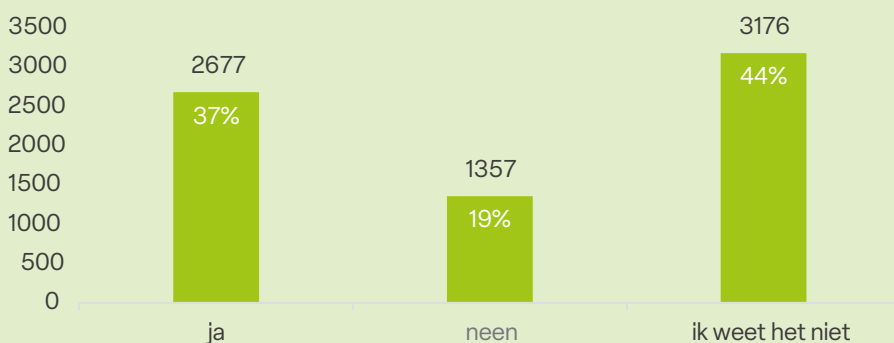
West-Vlaanderen	1678
Oost-Vlaanderen	1984
Antwerpen	1614
Vlaams-Brabant	1481
Limburg	1414

6,27/10

Streeft jouw gemeente naar een gezonde buurt voor al haar inwoners?

Gemiddelde score van alle antwoorden in Vlaanderen en Brussel

Zijn er in jouw gemeente nieuwe initiatieven op het gebied van gezondheid, zorg en welzijn?

Inwoners hebben weinig zicht op lokale gezondheidsinitiatieven

308

Aantal documenten Bouwstenen voor een Gezonde buurt

Voor de gemeenten en steden in Vlaanderen
+ 1 voor het alle gemeenten van het Brussels hoofdstedelijk gewest.

Doelstelling 4:

Per gemeente een document ter beschikking waarmee de netwerkcoördinatoren en participatieraden 6 jaar lang aan de slag kunnen i.f.v. relaties met lokale overheden en impact op de inrichting van de samenleving.

Dankzij ons project hebben we intern zeer waardevolle informatie verzameld die het mogelijk maakt om gerichte acties te ondernemen en tegemoet te komen aan de specifieke noden van elke gemeente. Deze informatie is van onschatbare waarde omdat het ons helpt om de juiste prioriteiten te stellen en effectieve maatregelen te implementeren of te adviseren die aansluiten bij de behoeften van de lokale realiteit.

Door intensieve gesprekken te voeren met lokale partners en inwoners, hebben we een diepgaand inzicht gekregen in de verschillende noden die er leven. Ons participatief traject toonde aan dat deze noden, hoewel soms zeer lokaal, ook Vlaamse raakvlakken hebben. Dat biedt ons de kans om op grotere schaal in te zetten en bredere impact te realiseren. We hebben ervoor gekozen om deze gedetecteerde noden centraal te stellen in onze werking voor de komende jaren, zodat de veranderingen en bewegingen die we lokaal veroorzaken ook duurzaam zijn.

Ons project speelde een cruciale rol in het verzamelen van deze informatie en het bewustmaken van de verschillende noden. Door onze intensieve samenwerking met lokale partners en inwoners, hebben we een netwerk opgebouwd dat ons in staat stelt om effectief te reageren op de behoeften van de gemeenschap. Dit document, dat per gemeente beschikbaar wordt gesteld, zal dienen als een leidraad voor netwerkcoördinatoren en participatieraden om de komende zes jaar relaties met lokale overheden te versterken en een blijvende impact te hebben op de inrichting van de samenleving.

We zijn ervan overtuigd dat we door deze gezamenlijke inspanningen en de inzet van alle betrokkenen, een positieve en duurzame verandering kunnen bewerkstelligen in de gezondheid en het welzijn van de inwoners. Gezonde Buurt, samen met CM, blijft zich inzetten als een waardevolle partner in dit proces, en we kijken ernaar uit om samen verder te bouwen aan een gezondere toekomst.

De manifesten met Bouwstenen voor een Gezonde Gemeente zijn te vinden op de [Gezonde Buurt website](#)

In de pers

De GWP-bevraging *Bouwstenen voor een Gezonde Buurt* lanceerden we in september naar de algemene media. Sindsdien werd het Vlaams opgepikt in [Plus Magazine](#), [Artsenkrant](#) en Het Laatste Nieuws (zie afbeelding: Kortje). Lokaal werd de perstekst overgenomen in o.a. [Het Laatste Nieuws regio Waas en Dender](#) en [Het Nieuwsblad Denderstreek](#).

KORT

- Belgen gaven vorig jaar gemiddeld 42 euro uit aan fairtradeproducten. Van dat bedrag ging 29 euro naar de aankoop van eerlijke producten uit het mondiale Zuiden, wat net geen 5% meer was dan in 2022. Maar aangezien de inflatie voor voeding vorig jaar 12,7% bedroeg en voedingsproducten 97% uitmaken van alle fairtradeproducten die in ons land worden verkocht, lijkt het er toch eerder op dat het verkochte volume fair trade is gedaald, zegt het ontwikkelingsagentschap Enabel.
- 30% van de Vlamingen zegt dat er

niet voldoende aanbod is aan (kleinschalige) oplossingen voor ouderen die niet meer zelfstandig thuis kunnen wonen zoals woonzorgcentra. En 40% zegt het bestaande aanbod niet te kennen. Leert een bevraging van de **Christelijke Mutualiteiten**.

- Duitsland wil samen met andere landen van de Europese Unie dat er meer controle komt op de hyperpopulaire Chinese online winkels **Shein** en **Temu**. «We kunnen niet langer aanvaarden dat dagelijks honderdduizenden pakjes arriveren die de Europese standaard niet halen», sprak de Duitse staatssecretaris Sven Giegold in Brussel.

Doelstelling 5:

Een versterkt open gezondheidsnetwerk in elke zone met dezelfde ambitie: gezonde inwoners in een gezonde omgeving.

We hebben onze werking en ons doel, namelijk gezonde inwoners in een gezonde buurt, stevig op de kaart gezet. We kwamen naar voor als een waardevolle preventiepartner door onze uitgebreide kennis van de lokale gezondheidsnoden, verkregen door een intensief traject op het terrein. Met deze kennis kunnen we gerichte acties ondernemen die aansluiten bij de specifieke behoeften van elke gemeente of stad.

Onze netwerkcoördinatoren spelen een cruciale rol in dit proces. Zij verbinden lokaal partners en inwoners met elkaar, waardoor er meer slagkracht ontstaat om aan de plaatselijke gezondheidsnoden te werken. Onze netwerkcoördinatoren zorgen er zo voor dat er effectieve en duurzame oplossingen worden gevonden voor de gezondheidsuitdagingen in elke zone.

Als Gezonde Buurt zijn wij een waardevolle partner om zowel preventief als direct aan de slag te gaan. Onze inzet en samenwerking met lokale gemeenschappen hebben geleid tot een versterkt gezondheidsnetwerk dat zich richt op het verbeteren van de gezondheid en het welzijn van alle inwoners. Door deze gezamenlijke inspanningen kunnen we een positieve en duurzame verandering teweegbrengen in de gezondheid van onze gemeenschappen.

Tal van samenwerkingen met partnerorganisaties, ook met het Concertgebouw in Brugge.

Veel groeten uit Concertgebouw

Open Netwerkraad:

waar de lokale gezondheidsnoden gevalideerd werden

